

1908: První skautky

Když v roce 1908 vyšla příručka *Scouting for Boys*, zaujalo to samozřejmě i dívky.

Po vzoru kluků-skautů si zakládaly družiny, podnikaly výpravy do přírody, učily se stopovat a vařit na ohni. Vyráběly si i vlastní kroje.

Živelně vznikající skautské hnutí zpočátku nemělo jednotný postup pro dívky.

Někde se dívky registrovaly tajně, jenom iniciálami místo jména nebo pod jmény svých bratrů, někde ale vstupovaly do organizace zcela regulérně.

Elsie Lee, první skautka v Newcastle upon Tyne, 1908

Do konce roku 1909 bylo registrováno přes 6 000 „girl scouts“.

Sám Robert Baden-Powell zapojení dívek spíš podporoval. Jeho pohled na výchovu byl na svou dobu neobyčejně rovnostářský a moderní.

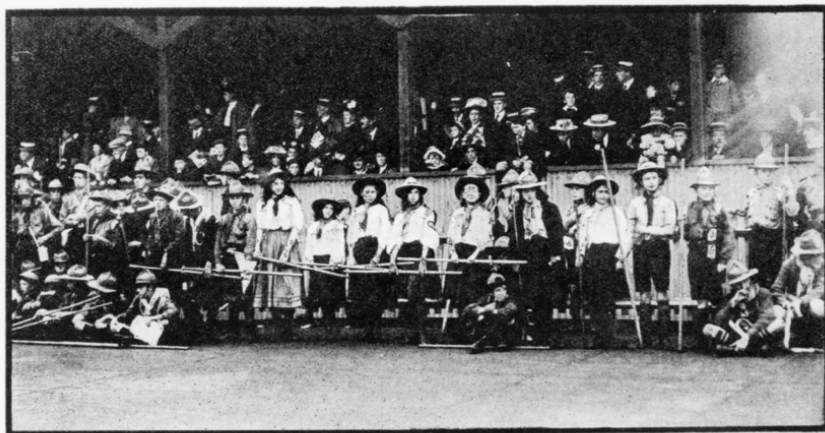
1909: Setkání v Crystal Palace

„Girl scouts“ na sebe upozornily na prvním celostátním setkání skautů v Londýně. Zúčastnilo se ho přes 10 000 chlapců a také, pro mnohé překvapivě, i několik dívčích družin.

Jedna z účastnic, Marguerite de Beaumont, na to vzpomíná:

Bylo to skautské shromáždění, a my jsme si myslely, že všichni skauti jsou jako my – kluci a holky společně. Ale tam jsme zjistily, že nejsou – byli tam samí kluci... A pak k nám přišel sám B-P a zeptal se: „Co tady děláte? Kdo jste?“ Řekly jsme: „Prosím, my jsme skautky.“ A on na to řekl: „Nikdy jsem o vás neslyšel. Ale každopádně poďte a přidejte se k nám.“ Z toho jsme měly samozřejmě hroznou radost.

Možná se to nestalo přesně takhle. B-P o skautkách jistě věděl už před londýnským setkáním. V časopise *The Scout* o nich opakovaně psal už v roce 1908. V každém případě však přítomnost dívek na této akci způsobila obrat v dosavadním skautském hnutí a traduje se jako **první impuls k založení hnutí Girl Guides**. Tady si totiž skautek poprvé všimla veřejnost. Noviny psaly o senzaci, jakou dívky ve skautských kloboucích způsobily. Konzervativní Anglie byla pohoršena představou, že by dívky měly běhat po lesích a navíc společně s chlapci.

SOME OF THE GIRL SCOUTS AT THE CRYSTAL PALACE LAST SATURDAY

The Scout idea has spread to girls, of whom forty (mostly from Shoreditch and Reigate) were present at the great review at the Crystal Palace last Saturday. The King sent a message to the Boy Scouts: "Please assure the boys that the King takes the greatest interest in them, and tell them that if he should call upon them later in life, the sense of patriotic responsibility and habits of discipline which they are now acquiring as boys will enable them to do their duty as men should any danger threaten the Empire."

Slibně se rozvíjejícímu skautskému hnutí hrozila diskreditace. V době, kdy média plnily zprávy o militantních akcích sufražetek, byl jakýkoli náznak boje za práva žen či rovnost pohlaví a priori podezřelý.

1910: Girl Guides

B-P proto musel reagovat. Nejprve navrhoval, že by se dívčí oddíly mohly přidat pod některý ze zdravotnických spolků (*first aid societies*), spolky to ale odmítly. Rozhodl se tedy založit novou skautskou organizaci určenou pro dívky – Girl Guides.

„*Corps of Guides*“ byl název vojenského oddílu britské armády, s nímž se B-P setkal v Indii a pamatoval si, že jeho členové vynikali ve stopování, průzkumných dovednostech a přežití v přírodě. Slovo „*guide*“, průvodce, také asociuje znalost, schopnost vést a pomáhat ostatním, což podle tehdejší představy lépe odpovídalo ženské roli ve společnosti než dobrodružně znějící „*scout*“.

B-P požádal **svou sestru Agnes**, aby se ujala vedení nové organizace. Společně sepsali úvodní texty, v nichž načrtli program dívčího hnutí. Základní principy a cíle zůstaly stejné jako u Boy Scouts:

individuální rozvoj mladých lidí, výchova k občanství a k odpovědnému vztahu ke světu, zároveň podaná tak, aby to mladé lidi bavilo,

ovšem s přihlédnutím k rozdílným rolím, které tehdejší společnost očekávala od mužů a od žen.

*Pamphlet A, B:
Baden-Powell Girl
Guides, a Suggestion
for Character
Training for Girls*

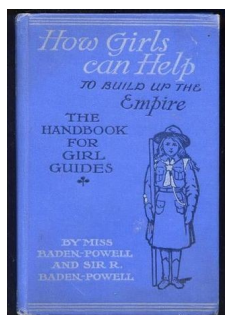
Zůstaly původní skautské aktivity jako táboření, uzlování, poznávání přírody, ale přibýly i typicky ženské „domácí“ aktivity jako vyšívání, vaření a péče o rodinu.

Změnily se i vnější atributy. Místo khaki košil měly skautky mít námořnicky modré, dívčí družiny neměly nést jména divokých zvířat, jako to měli skauti, ale raději květin.

Lišky → Fialky

Většina skautek se nakonec ke Girl Guides přidala, ne všem to ale vyhovovalo. Mnohé byly nadšené z myšlenek skautingu, ale vadilo jim, že by měly stále být jemnými květinami.

1912: Příručka pro skautky

Na základě původní příručky *Scouting for Boys* sepsala Agnes Baden-Powell *The Handbook for Girl Guides or How Girls Can Help to Build Up the Empire*.

Agnes se usilovně snažila najít střední cestu – zachovat dobrodružnost původního skautingu, ale zároveň uklidnit viktoriánské rodiče, že se jedná o důstojnou

a chvályhodnou aktivitu pro dívky. Koncipovala svůj program jako přípravu děvčat na život v odlehlých částech země, kde nebudou mít služebnictvo ani snadný přístup k lékařské péči a budou si muset umět se vším poradit.

Agnes Baden-Powell

(1858 – 1945)

Agnes byla ve své době výjimečná žena, a nejspíš by byla i dnes.

Byla velmi vzdělaná, jednak v hudbě, ale také v jazycích, v přírodních vědách a v astronomii.

S bratrem Badenem Baden-Powellem se zajímala o aeronautiku, spolu vyráběli horkovzdušné balóny.

Věnovala se sportu – jezdila na kole i na bruslích, chodila plavat.

Měla umělecký talent, kromě hudby také malovala, vyráběla krajky, byla zručná i v práci s kovem či dřevem.

Zajímala se o přírodu, ve svém domě chovala včely, motýly a ptáky.

V době, kdy ji Robert Baden-Powell požádal, aby se ujala hnutí Girl Guides, už jí bylo přes 50 let.

Myšlenky, které B-P prosazoval u Boy Scouts, jí byly blízké a tvrdila, že by něco podobného mělo existovat i pro dívky. Zprvu nevěřila, že by takovou organizaci měla sama vést, nakonec však s bratrovou žádostí souhlasila.

V roce 1910 spolu s dalšími **ustanovila organizační výbor Girl Guides** a stala se předsedkyní nového hnutí. V této roli sepisovala pokyny a příručky, vymýšlela, jak mají vypadat zkoušky, výzvy a odznaky pro Girl Guides, a také cestovala po celém Spojeném království a propagovala myšlenky skautingu pro dívky.

Od roku 1916 faktické vedení dívčího hnutí převzalo nově zvolené **náčelnictvo v čele s Olave Baden-Powell**. Agnes zůstala nadále předsedkyní hnutí, ale už to byla spíše čestná funkce, a i tu od roku 1917 přenechala princezně Marii, dceři krále Jiřího V., a sama se stala místopředsedkyní.

Až do konce života však byla aktivní skautkou, cestovala, tábořila s dívčími oddíly a psala články o dívčím skautingu.

Dnes jsou počátky dívčího skautingu spojovány hlavně s Olave Baden-Powell a Agnes zůstává neprávem trochu zapomenutá. Je to škoda, protože její život je velmi inspirativní a je její zásluhou, že hnutí Girl Guides vůbec vzniklo a že se dokázalo postavit předsudkům své doby.

Více o prvních skautkách a o založení Girl Guides lze najít zde:

- <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0966369X.2011.583342>
- <https://lesliesguidinghistory.webs.com/timeline>
- <https://www.girlguidingsexne.org.uk/Who+we+are/What+is+guiding%3F/History+of+Guiding/>

Více o Agnes Baden-Powell také zde:

- <https://artuk.org/discover/stories/agnes-baden-powell-beyond-girl-guiding>
- <https://docplayer.net/21023559-Fact-sheet-the-three-baden-powells-robert-agnes-and-olave.html>
- http://guidezone.e-guiding.com/lh_agnesbp.htm